דיעזער נעזעלשאפטליכער בליק צו פערשטארקען די היסטארישע פעראייניגונג צווישען עבר און הוה אין בעצוג צו מענער — האט ערניעדריגט די לאגע פון דער כינעזישער פרוי. ווען דאס כינעזישע מיידעל ווערט אלט 8 יאהר, בינדט מען אן אויף איהרע פיס א קלאץ כדי זיי צו פערקירצען און מען ערציהט זי אויף א נארישען אבערגלויבערשען ארט ביז זי ווערט אלט 12 — 15 יאהר און דאן גיט מען זי אוועק אהן איהר איינענעם וויסען צו אן אונבעוואוסטען מאן, כדי צו עהרען דערמיט דעם אנדענקען פון איהר מאנס עלטערען וואס זיינען געשטארבען. די פערהייראטהע כינעזישע פרוי טהוט אלע הויז ארבייט און פאלגט דער שוויגער אזוי ווי א דיענסט, אבער די הויפט אויפגאבע פון דער כינעזישער פרוי איז צו האבען קינדער און בויען א נייעם דור וועלכער זאל פארטזעצען די ענטוויקלונג פון איהר מאנס משפחה. די פרוי וועלכע האט ניט קיין קינדער איז די אונגליקליכסטע אויף דער וועלט. דער מאן נעהמט זיך קעפס ווייבער (פלגשים) וועלכע האבען איהם קינדער און די קינדער ווערען פעררעכענט אלס קינדער פון דער געזעליכער פרוי, אבער די לאגע פון דער עקרה ווערט ניט געבעסערט דורך דעם. זי ווערט גערעכענט אלס א בעשעפעניש וואס האט ניט ערפילט איהר פפליכט אויף דער וועלט און דער מאן קען איהר אנאר ארויסטרייבען פון הויז. אזעלכע אונגליקליכע פרויען ווארטען אבער ניט ביז מען טרייבט זיי ארויס פון הויז, זיי בעגעהען בעסער זעלבסטמארד.

אן אלמנה וועמענס מאן האט בעלאנגט צום פשוט'ען המון, קען א צווייטען מאל חתונה האבען, אבער אויב דער מאן האט בעלאנגט צו דער פאמיליע פון פירשטען און מאנדארינען נעהט איבער זיין פרוי אלס אן אייגענטהום צו זיינע עלטערען. די כינעזישע פרוי ווערט אנדערש ניט געעהרט אין איהר קרייז בעקאנטע סיידען אז זי האט געבוירען א סך זכרים. און ווען זי ווערט אן אלמנה ווערט זי די אפוטרופסית איבער איהרע קינדער ביז דער עלטסטער זוהן ווערט אלט 21 יאהר און ער פערנעהמט דעם פלאץ פון זיין פערשטארבענעם פאטער. און דאן ווערט ווידער פערקלענערט די ווערטה פון דער אלמנה, ווארום דארט וואו עס איז דא א מאנספיל, האט די פרוי קיין שום ווערטה ניט אין פאמיליען לעבען.

נאך דעם אלעמען איז זעלבסטפערשטענדליך אז מען קען ניט ריידען וועגען די בעפרייאונג פון דער כינעזישער פרוי און זייער גלייכבערעכטיגונג מיט מענער, סיידען ווען עס וועט אויסגעווארצעלט ווערען דער סאציאלער בליק פון די כינעזער. מיר זעהען אז ווי נאר עס האט זיך אנגעפאנגען די בעוועגונג פון אויסרייסען די יסודות פון אבערגלויבען אין דעם „קעניגרייך פון הימעל", האט זיך אין כינא אנגעפאנגען די געזעלשאפטליכע בעוועגונג צו גונסטען די בעפרייאונג פון די פרויען.

די פרויען בעוועגונג אין כינא פערמאגט אויך א פרעסע און א פרייטע ליטעראטור. אין די גרעסטע שטעדט גרינדען זיך ספעציעלע צייטונגען פאר מיידלעך און פרויען. דיעזע צייטונגען דרוקען פייערדיגע ארטיקלען צו גונסטען דער פרויען בעפרייאונג, דאס ערציהונג פון די קינדער און דער פערבעסערונג פון דער פערשקלאפטער כינעזישער פרוי. אפילו די ראמאנען פון זשול ווערן, אלכסנדר דיומא און אנדערע ווערען איבערזעצט און געלעזען פון דעם כינעזער. דיעזע ראמאנען געבען דעם כינעזער דעם שטארקסטען בעגריף איבער דאס פאמיליען לעבען פון די אייראפעער און די ראלע פון דער פרוי אין דער פאמיליע.

זאגאר די רעאקציאנערע רעגיערונג האט די לעצטע צייט געמאכט איינינע הנחות אין בעצוג צו דעם נייעם גייסט פון דער פרויען בעפרייאונג, וועלכער הערשט אין לאנד. נאך דער פאדערונג פון דעם „פרויען פערבאנד" וואס קעמפט נעגען פערקירצערונג פון די פיס דורך א קלאץ, האט זי פערבאטען דיעזען ווילדען מנהג. קלאבס וועלכע קעמפפען נעגען דאס פערקירצונג פון די פיס וועגען נעגרינדעט אין פערשיעדענע שטעדט.

די כינעזישע מיידלעך פאלגען יעצט ניט מעהר די עלטערען ווי ביז יעצט. זיי נעהמען פאר חתנים וועמען זיי ווי-

אין קווינס טהעאטער.

„דער משוגע'נער קינסטלער", געשפיעלט מיטוואך דעם 18טען

הערט זיך איין וואס א מענשען קען איינפאלען און ווי מען פערפלאנטערט א חתונה:

לעבט זיך א יונגער פידעל-שפיעלער מיט זיין געליעבט יונג ווייבעל, קומט א שארלאטען און פערפיהרט זי. זי געבוירט א קינד פון דעם שארלאטאן און לאזט עס איבער ביים פידעל שפילער, און אנטלויפט מיט'ן פערפיהרער. זי קומט אין א גרויסער שטאדט דארט פער'קנס'ט זי דער פערפיהרער מיט אן אלטען עושר און אליין נעהט ער חתונה האבען מיט אן אלטער נגידה. געהען פאראיבער פיער יאהר קומט אן (פלוצים דרינגען) דער פידעל-שפילער, שמעקט דאס נאטירליך ניט דעם פערפיהרער און ער וויל איהם אברוימען פון וועג, טראכט ער אויס א בלבול אז דער שפיעלער איז א משוגע'נער און מען פערשפארט איהם אין משוגעים הויז. די פרוי דערוויסט זיך און לויפט צו איהר ערשטען מאן אין משוגעים הויז, אהין יאוועט זיך [ווידער פלוצים דרינגען] דער פערפיהרער. ער טרעפט זיין קרבן אין די ארעמס פון איהר ערשטען מאן דעם משוגענעם פידעל שפילער; ווערט ער אן אויפגעקאכטער און ענטדעקט דעם סוד אז דאס קינד וועלכעס איז געווען די איינציגע טרייסט ביי דעם אריטען אונגליקליכען ארטיסט, דאס קינד וועמען ער האט געדיענט אלס מוטער און פאטער, אט דאס קינד געהער איהם, איהם דער פערפיהרער.

דוכט זיך געגוג. ווארט א ווייל. ווי הייסט זאלאטארעווסקי, וועט עס לאזען דעם בחור, דעם אינטריגאנט, אונבעשטראפט. געהט שוין געהט. נו און דער כלי זמר זאל טאקע בלייבען אין משוגעים הויז? ווארום? נו, און די אונשולדיג פערפיהרטע פרוי — וואס איז מיט איהר? און די אונשולדיגע נגידה וואס האט חתונה געהאט מיט דעמזעלבען שארלאטאן — זי איז וואס? היינט פערגעסט ניט אז ס'נאך פאראן א באי, ווען די מאמע פערלייקענט א צעהנדליג יאהרען און א דיענסטמיידעל וואס וויל חתונה האבען מיט דיעזען באי, היינט איז פאראן א „רעוורענד", וואס טויג זיך אויס צו ביזנעס. ועל כלם מען דארף דאך פיער אקטען. לכן האט דער מחבר פון דער „מאכערייקע" אונטערגעצויגען דעם סך-הכל אין דעם פיערטען אקט: ראשית דער אינטריגאנט, דער פערפיהרער הייסט עס, ווערט ארעסטירט. אבער וואס פאר א שטראף איז פריזאן פאר אזא חוטא? נעהמט טאקע דער „דראמאטורג" און שיסט איהם אויף טויט הינטער די קוליסען. דער פידעל שפיעלער, וועמען מיר האבען געזעהען אין 3טען אקט אין א מורא'דיגען צושטאנד, קומט פלוצים אריין מיט א שעהנעם סוט, שעהן פערקאמט אז עס איז א מחיה. אין דעמזעלבען מאמענט טראגט דער אלטער גביר צו זיין יונגער ווייבעלע א גט. ס'פערשטעהט זיך אז דער קינסטלער כאפט זיך ארום מיט זיין פערפיהרטער ווייבעלע און פלוצים פאלט אריין דאס קינד. די אלטע נגידה האט חתונה מיט'ן „רעוורענד"; דאס דיענסטמיידעל מיט איהר בעל-בית'טעס זוהנדעל און עס איז ששון ושמחה.

נו קען אזא פלאנטער אויסגעטראכט ווערען פון גלאט א שרייבער? דאס קען נור א מיניסטערשען קאפ איינפאלן. אזא סוזשעט וואס קען געבען מאטעריעל פאר עטליכע שונד ראמאנען, אריינשפארען אין 4 אקטען דארף מען זיין א „רענעלער קינצלער".

היינט פערגעסט ניט אז עס זיינען נאך פאראן בילדלעך, טיפען, טענץ, ליעדלעך און גלאט פערוויילונגען. מיט איין ווארט דאס איז „עי וואן", „סאמטהינג גרייט".

עס איז פערשפארט צו זאגען אז יע-

לען. און דער עיקר: זיי בעשעפטיגען זיך מיט אלע פאליטישע און געזעלשאפטליכע פראגען פון לאנד. זיי זוכען בעשעפטיגונג פאר אלמנות און אונגליקליכע פרויען, שיקען ארימע מיידלעך קיין יאפאן זיך צו בילדען דארט און העלפען דאס פערשפרייטונג פון ליטעראטור און קונסט צווישען די כינעזער פרויען.

דער אקטיאר האט זיך גענוג געמוטשעט, זיך גענוג בעמיהט אום צו מאכען כאטש עטוואס אינטערעסאנט פון זיין ראלע. מרס. יעטא רובינשטיין האט למשל געשפיעלט אלס דער בעל-בית'טעס באי וואס ליעבט זיך אינם דינסטמיידעל. גראד האט מען געזעהען אז זי וואלט גאנץ שעהן דורכגעפיהרט א ראלע פון א יונגען אמעריקאניזירטען און אויסגעלאסענעם בחור'ל, אבער זי האב עס אין דיזען „שטיק" נוט געהאט; מר שעהנגאלד האט זיך געפעך גערעדעהט אויף אלע זייטען און האט קיין איין לעבעדיגען מאמענט ניט געקענט ארויסברענגען, ווייל זי האט ניט געהאט ביי וואס צו ארבייטען; דאס זעלבע וועגען מיס שעהנגאלד; מר. ב. שעהנגאלד, אלס דער מוזיקאנט, איז געווען אויסגעצייכענט; ניט שלעכט איז געווען מר. אייקאווסקי און די מרס. זימאנד, וועלכע האט געהאט דא א געלעגענהייט צו ציינען אז זי ווייס ווי ארויסצוברענגען שטומע ליידען. און מעלצער? נו, מעלצער, ווייס מען דאך, ער אמוזירט דעם עולם. שוואך זיינען געווען מר. דזשולים און טורבאווסקי.

„מאטיע מלך דער סטאליאר", געשפיעלט אום פרייטאג.

„מאטי מלך דער סטאליאר" פון ז. קארענבליט, אדער ווי מען האט עס דא אדווערטייזט — און אהן צווייפעל דורך א מיסטייק אלס „די באלעט טענצערין" פון ל. קאברין, איז אפשר דאס בעסטע וואס די קאמפאני האט דא אויפגעפיהרט. דער אינהאלט איז ווי פאלגט: ביי א סטאליאר (מר. ב. שעהנגאלד), א פערברענטער „פארווערטס'איסט", (עס איז געווען אפנים דאן ווען קארענבליט איז נאך געווען שלום מיט'ן „פארווערטס") האדעוועט זיך זעהר א שעהן צובאלעוועט טעכטעריל (מרס. זימאנד) וועלכע ווי ס'רוב אזעלכע, חלומט פון אויטאמאבילען, דיענסטען, לאקייען, טהעאטערע א. ד. ג. א רייכען מאנופעקטשורערס א זוהן (מר. איקאווסקי) איז דער וועלכער קען אפארדען די אלע גוטע זאכען און דערפאר האט איהם דזשעני, דעם סטאליאר'ס טאכטער ליעב, ניט קוקענדיג אויף די בקשות פון איהר פאטער און דעם אמת'ן ליעבהאבער, א דיכטער, מאריס [מר. דזשולים]. די מוטער אבער (מרס. שעהנגאלד] וויל דוקא אז איהר טאכטער זאל „קנאקען מיט דער בייטש", טרייבט זי ארויס דעם פאעט און איהר טאכטער ווערט געוועהנליך פעראומגליקט פון איהר פערפיהרער און ווען דער פאטער דערוויסט זיך טרייבט ער זי ארויס. זי ווערט א באלעט טענצערין און טאקע אין נויארק. זי ווערט בעוואוסט, עס שדכנ'ען זיך צו איהר די רייכסטע און פראמינענסטע און צווישען זיי אויך איהר פערפיהרער הענרי. זי וויל אן איהם נקמה נעהמען און מאכט א סקאנדאל(?) עס לויפען אריין מענשען — טאקע איהר איינענער ברודער וועלכער נעהמט אהיים די שוועסטער. עס ווערט א גדולה, א שמחה. דער פאעט וועלכער איז געווארען א ראמאנען שרייבער, בעט זיך איבער מיט דער געוועזענער באלעט טענצערין און — דער פארהאנג לאזט זיך אראב.

דערצו איז נאך פערפלאכטען א בארדער, א חזן (מר. מעלצער), וועלכער האט אן אויפגאבע צו קיצלען דעם עולם און א באי [מיס שעהנגאל] וואס דרעהט זיך אומזיסט פאר די פיס; א מענעדזשער וועלכער דארף ציינען ווי אונארענטליך טהעאטער מענעדזשערס זיינען און אנדערע אונגוצליכע עפעקטען.

פון דעם אינהאלט און פון די טיפען איז צו זעהען אז דאס איז ניט חלילה קיין ליטעראריש פיעסא, זי איז לכתחילה בעשאפען געווארען פאר דער „גאליארקע", דאך איז זי די בעסטע זאך וואס איז דא פאר דיעזען סיזאן אויפגעפיהרט געווארען. די טיפען, ווי דער סטאליאר, זיין פרוי און די טאכטער זיינען מעהר אדער וועניגער לעבעדיגע מענשען, וועלכע איהר קענט אנטרעפען. עס איז דערום קיין וואונדער וואס כמעט אלע אנטהיילנעהמער אין דיעזען שטיק האבען דורכגעפיהרט זייערע ראלען ניט שלעכט.

מר. שעהנגאלד אלס מאטי מלך איז געווען אויסגעצייכענט. דאס איינציגע וואס מען קען אויסזעצען נעגען איהם איז דאס אין דריטען אקט איז ער אפשר געווען צופיעל קראנק; דאס וואס ער איז די גאנצע צייט געווען אלץ איינם געקליידעט און דאס ער איז געווען גראמירט אלס רוסישער ארבייטער ניט אלס אמעריקאנער. דאס האט איהם אבער וועניג וואס געשטערט בולט פארצושטעלען דעם טיפ וועלכען ער האט געשפיעלט. די מרס. שעהנגאלד אלס די מוטער האט דאס מאל געשפילט איהר ראלע צו וועלכער זי איז ווי געבארען און ס'איז איהר גוט געלונגען. דער מרס. זימאנד איז אויך דעם אבענד מעהר געראטהען ווי ביז יעצט. ניט שלעכט איז געווען מר. איקאווסקי, מר. מעלצער און מיס שעהנגאלד. און מר. דזשולים? אָ, ארימער, אידישער דיכטער! ווי מר. דזשולים האט עס געמאכט פון איהם א קריפעל אז עס איז געווען א צער בעלי חיים.

פ. ג.

אויף א דזשענעראל מיטינג פון די בני ציון לעצטען זונטאג דעם 22טען איז פארגעקומען עלעקשאנס פון אפפיסערס און פאלגענדע זיינען ערוועהלט געווארען א. אסאווסקי פרעזידענט, משה ראזענבוים האנ. וויים פרעזידענט אליהו טשערניאק און ר. סערעברין וויים פרעזידענטס, חבר גאריש, רעקארדינג און פינאנשיעל סעקר. נ. אטרופין טרעזשורער. חברים יעקב וואלדמאן, יאנאווסקי, כץ, ל סענאל, א קאפלאן, י. ראטנער, שאול שטערנבערג, הלל זאסלאווסקי — טראסטים.

מר. שלמה בעלאוס האט געזאמעלט פון נדרים אום שמחת תורה ביי דער קהלה אין קווינטאן סעסק. 7 דאלאר (3.50 פיר דער ת"ת און 3.50 פיר'ן נאציאנאל פאנד) דאס געלד געפינט זיך ביי אונז אין אפיס.

ז טעג אויף פראבע!

קאלומביא

גראמאפאנס

די קאלומביא איז א שעהנע מאדערנע ציהרונג, מיט די לעצטע אלומיניום טאן, דאס הענטיל און דיא טרופע זיינען פינקטליך ווי אויף דיזען קאט מיט 14 פערשיעדענע סאנגס; 7 צווייזייטיגע רעקארדס וואסערע איהר ווילט.

צאהלט איין $5 **בלויז $29** מאנאטליך $4

צופרידענהייט גאראנטירט, לייכטע אויסצאהלונגען, מיר האבען אויך אונזערע פאנאגראפס צו $25, $50, $75, $100 א. ז. וו. צווייזייטיגע רעקארדס אין אלע שפראכען, אידישע רעקארדס צו 85ס, קומט און הערט פאלגענדע זינגער: זיידין, גאלדין, שאר, פעפי ליטמאן, ליפקאווסקי, קארוזא, נאדיקא, וועלכע האבען גוטע סעלעקשאנס פאר דיזען גראמאפאן.

מיר האבען אלערליי סעקאנד הענד מאשינס און פייטען אום אלטע, 40 פערשיעדענע טאקינג מאשינס און פיאנאס.

WINNIPEG PIANO CO.

295 פארטיידזש אווע. וויניפעג, מאן.

נדבות פאר דער נארד ענד רעליעף סאסייעטי.

מר. מיכל טעסלער 10 דאל., שמואל ראטנער, יצחק ראטנער, זאב ראטנער, מאיר ראזענבלאט, מאיר סטיינדיל צו 5 דאל., חיים גינזבורג, אברהם חייאימאוויטש, הערי פרידמאן, זאוויל מעזשיהאווסקי צו 3 דאל., בצלאל ראבינסאן, רינגער, דוב האדירקע צו 2 דאל., יצחק צימרינג, יחיאל ליווי, יעקב בלומענסאן, חייקיל ראזענבוים, יהודה ליב שאר אלישע גלאזמאן, יוסף פאשקאווסקי, ליב האדירקער, יצחק קראוועצקי, שמעון שטאפמאכער משה ראזענבוים, ליב פאשקאווסקי צו 1 דאלאר, משה פיינשטיין, $1.25, טשעראשני, שאץ, יעקב טשעראטני, זאב וויסמאן, לייזער טריאבאוו צו 50 ס., דאניישאנס $2.25, יצחק ראזענשטאק $3.20, יונה זלאטניקאוו 25 ס., לערמאן 50 ס., טויבע ליפקין 40 סענט. ס"ה $75.65. מקודם $92,80.

מיר בעטען אלע נויטליידענדע צו ווענדען זיך אין עדת ישורון שוהל ווי אויך די ווייבער מיט די טיכלעך זאלען ניט ארומגעהן ווייל מיר האבען גענוג געלד אויף צו העלפען די נויטלייידענדע.

576 MAIN STREET PHONE GARRY 4144

CHARACH, BERNSTEIN & COMPANY

PHOTOGRAPHERS.

וואטשט אונזערע נעקסטע אנאנסען, וועלכע מיר וועלען אין גיכען געבען.

פארטרעפליכער שאץ.

העססען סיגארעטס.

דער אריענטאלער סמוק.

10 פאר 10 סענט.